

GEEF GELOOF EEN STEM

DEC
19

CHRISTEN UNIE

MAGAZINE

*Samen strijden tegen
mensenhandel en
gedwongen prostitutie*

IN GESPREK MET INEKE VAN BUREN

3

ONDERNEMERS-
PORTRETTE

Groeten uit
Waterschap
Scheldestromen

Fotoserie
Terugblik
Groen Geloven

Interview
Joël Voordewind over
het drama in Syrië

Een heilig moment op een vreselijke plek

Toen Ineke van Buren van het Leger des Heils vorig jaar met een groep vrouwen op de Groningse tippelzone het *Ere zij God* zong, sprongen de tranen in haar ogen. Ze appte Gert-Jan Segers een foto en beiden dachten hetzelfde: dit is een heilig moment op een vreselijke plek. Nu, een jaar later, spreken ze elkaar weer over de strijd tegen mensenhandel en gedwongen prostitutie.

“De tippelzone in Groningen zou gaan sluiten,” vertelt Ineke, “en het Leger des Heils had voor de vrouwen een Kerstmiddag georganiseerd. Ze kregen een massage - want dan werden ze ook eens positief aangeraakt - en er was natuurlijk lekker eten. Ik had tijdens het eten iets verteld over de betekenis van Kerst en ook gezegd dat Jezus naar de herders kwam.”

Gert-Jan: “Juist. Naar ‘volk van laag allooi’.”

Ineke: “Ja! Ik zei: als Hij nu zou komen, zou Hij naar de tippelzone gaan. En dat vonden ze geweldig om te horen.”

Gert-Jan: “Haha, ja natuurlijk, Jezus gaat pas als laatste naar het Binnenhof.”

Ineke: “Precies! Nou, na afloop gingen we naar buiten, om vuurwerk af te steken. En hoe het kwam weet ik niet, maar ineens begon er iemand het *Ere zij God* te zingen. Ze kenden het allemaal! We waren laat, de zone zou al opengaan. Maar zelfs toen de klanten in hun auto's al aan kwamen rijden, bleven ze staan en zongen ze tot het lied uit was. Normaal lopen ze direct op zo'n auto af, om als eerste een klant te hebben, maar nu bleven ze staan zingen. *Ere zij God*. Ik ben geen janker, maar ik hield het niet droog. Het was een heilig moment. De tippelzone is een vreselijke plek, maar toen het *Ere zij God* klonk, was het even hemels. We zongen heel vals hè, maar het was zo mooi! Ik appte je toen niet voor niks, Gert-Jan, ik had behoefte dat te delen omdat

ik verwantschap met je voel: Jij bent iemand die opstaat tegen dit onrecht en dat is heel bemoedigend.”

Gert-Jan: “En waarom raakt het jou en mij? We zitten hier bij die keurige kerstversieringen. Allemaal heel mooi en netjes, maar wat heeft Jezus ons nog te vertellen? Heeft de wereld Hem echt nog nodig? We redden het allemaal zo goed, zo lijkt het dan. Maar op die tippelzone zie je weer dat mensen Jezus nodig hebben. Daar is het rauwe leven, de echte gebrokenheid. Er is niks meer hoog te houden, niks meer te redden en juist daar klinkt het Evangelie: ‘Ik hou van jullie, Ik zal er alles aan doen om jullie weer op de been te krijgen.’ Ik geloof dat God daarbij is.”

Ineke: “Er komen bij ons wel christelijke organisaties die die vrouwen willen bezoeken. Goed werk, en fijn dat ze zo betrokken willen zijn. Maar soms zeggen ze: ‘we willen de liefde van God brengen’. Maar ik denk dan: die liefde breng je niet, Hij is er al! Een vrouw die in het uitstapprogramma zat, vertelde mij: ‘Als mensen zeiden dat ze Gods liefde kwamen brengen, dacht ik meteen: Ik ben zeker vies, ik ben slecht. Dat komen ze me eigenlijk vertellen.’ Het zit zo in taal hè. Dus ik vroeg haar: ‘Wat raakte je dan wel?’ En toen liet ze me een kaartje zien met een pareltje. Dat had ze gekregen toen ze nog werkte. Er stond op: ‘Je bent een parel in Gods hand’. Dat raakte haar wèl. Want dat staat los van: ‘ik kom jou redden en naar God toe brengen’. God heeft ›

‘Ik ben geen janker, maar ik hield het niet droog.’

‘Wat me nog het meest verbaast, is dat het sommige mensen maar niet lukt om ellende ook echt ellende te laten zijn’

› ons echt niet nodig om licht te brengen. Hij is licht, en Hij is er, juist op plekken waar het vreselijk is.”

Breekpunt

Ineke: “Ik heb ooit voor Operatie Mobilisatie in Spanje gewoond. Dat was begin jaren negentig, en toen al spoelden die bootjes aan met vluchtelingen. En dat raakte me heel erg. Toen ik terugkwam in Nederland dacht ik: hier moet ik wat mee. Ik ben daarom bij de voorloper van het COA met minderjarige vluchtelingen gaan werken. Maar van hen verdwenen heel veel meisjes. Tot mijn schrik zei de organisatie ‘Defence for Children’: ‘Het zou weleens kunnen dat die allemaal in de prostitutie terecht komen.’ Ik vond dat zo schokkend. En weet je wat we dan deden? We zetten ‘M.O.B.’ achter de naam van zo’n meisje: *Met Onbekende Bestemming* vertrokken. Dat ging echt onder mijn huid zitten: als een Nederlands meisje weg raakt is de wereld te klein, maar deze meisjes schreven we gewoon uit het systeem. Echt heel erg. Er was toen nog heel weinig aandacht en ruimte voor. De eerste zaak die op dat gebied is gaan lopen was pas tien jaar later.”

Gert-Jan: “Mijn breekpunt was toen ik in 2012 bij Fier was, toen jij daar nog werkte. We gingen eten met Afrikaanse slachtoffers van mensenhandel en tegenover mij zat een vrouw uit Ghana. Zij zat zo stil en wezenloos voor zich uit te staren. Ik dacht dat ze misschien ook wel onder de medicijnen zat, maar met van die lege ogen...”

Ineke: “Nee, ik weet wie je bedoelt, dat had niks te maken met medicijnen. Ze was gewoon helemaal kapot.”

Gert-Jan: Nog erger dus... Ze zei niets, je kon dwars door haar heen kijken. Dat vergeet ik nooit meer. Mijn broer heeft op de ambassade in Ghana gewerkt, en toen ik bij hem was heb ik het slavenfort Elmina bezocht, dat door de Nederlanders is gebouwd. Je ziet daar nog de poort waar ze doorheen moesten, de loopplank op, naar het schip. Ze zouden nooit meer terugkeren naar hun thuisland. Toen ik die Ghanese vrouw zo zag dacht ik: we hebben 150 jaar geleden de slavernij afgeschaft, maar dit is gewoon slavenhandel. Het gaat gewoon door! Dat brak mij echt. Ik kan haar gezicht nog zo voor me halen, met die lege ogen. Als ik zou willen zou ik er zo weer om kunnen huilen. Ik zeg vaak tegen mensen: ‘Wees gevoelig voor dat wat jouw hart breekt.’ Als ik tegenover zo’n vrouw zit dan denk ik dat God tegen mij zegt: ‘Er is een wereld vol ellende, maar déze vertrouw Ik jou toe’. Ik kan niet de hele wereld op mijn schouders nemen: vluchtelingen, ongelijkheid tussen rijk en arm, drugsverslaving, het is allemáál heel erg, maar er is een speciaal plekje in mijn hart voor deze mensen. En dat is bij anderen weer iets anders.”

Kwaad benoemen

Gert-Jan: “Wat me nog het meest verbaast, is dat het sommige mensen maar niet lukt om ellende ook echt ellende te laten zijn. Om het kwaad te benoemen en samen te denken:

wat gaan we hier nou aan doen? Mensen vinden het moeilijk te bedenken dat er sprake is van dwang, want het huidige mensbeeld is: jij beschikt over jouw lijf. Je bent een weldenkend, redelijk wezen, je hebt de beschikking over alle informatie, je hebt de keus.”

Ineke: “Als je een oordeel hebt over prostitutie, moet je weten wat het diepste is. En dat gesprek is in Nederland heel moeilijk te voeren. Er waren meisjes weggelopen uit Groningen, die later opdoken in Den Haag. Daar hadden ze drie maanden gewerkt en dat kwam voor de rechter. Het waren minderjarigen en dat geldt als een verzwarende omstandigheid. Maar de rechter zei: ‘Gezien de korte tijd dat ze hebben gewerkt...’ Drie maanden!

Gert-Jan: “Drie maanden verkracht...”

Ineke: “Ik dacht: die man heeft geen dochters. Waar gaat dat over? Hij kan het niet invoelen.”

Gert-Jan: “Ik hoor dat vaak bij vonnissen. Als er een vorm van dwang plaatsvindt bij een minderjarige dan staat er: 16-jarige prostituee. Dat is geen prostituee, dat is een slachtoffer van verkrachting! Onvrijwillige seks, dat heet verkrachting. Soms moet je het in taal al ombuigen om mensen het echte perspectief te laten zien. ‘Prostitutie’ zeggen we trouwens ook al niet meer, nu heet het ‘sekswerk’, want we zijn iedere keer op zoek naar iets wat nog neutraler en nog minder moralistisch klinkt. Bij de ChristenUnie hebben we het consequent over gedwongen prostitutie of we noemen mensenhandel en prostitutie in één adem. Want mensenhandel, daar is iedereen tegen. Je moet dingen reduceren tot wat ze zijn. Het is mensenhandel, het is verkrachting, het is uitbuiting.”

Ineke: “Jeugdprostitutie bestaat dus niet hè, dat is zo’n rare term.”

Gert-Jan: “Exact, woorden doen ertoe. Gelukkig is het OM overtuigd geraakt van het leggen van de verantwoordelijkheid bij de klant. Zij zeggen nu: we zien regelmatig redenen

om een klant te vervolgen en met **onze nieuwe wet** kan dat eindelijk.”

Ineke: “Maar de groep waar ik me zorgen over maak, zijn de Nigeriaanse meiden en jongens. Zij krijgen heel snel het verwijt dat ze misbruik maken van het systeem. Dat ze een verhaal verzinnen om aan een verblijfsvergunning te komen. Terwijl ze de vreselijkste dingen hebben meegemaakt, verhandeld zijn, talloze malen verkracht zijn. De AZC’s lopen nu weer vol en dan wordt direct geroepen dat ze dat allemaal verzinnen. Daar heb ik heel veel moeite mee. Blijf mensen zien als slachtoffer. En geloof wat ze zeggen, primair, ga daarvan uit.”

Hoopvol perspectief

Gert-Jan: “Ik denk dat er een omslag is. Het OM is assertiever, rechters raken meer gespecialiseerd. Maar we komen van heel ver. Het is belangrijk dat de verhalen verteld blijven worden. Dat onrecht echt onrecht genoemd wordt. Daarom vond ik het ook bemoedigend dat juist de tippelzone in Groningen waar jij vorig jaar weer geraakt werd inmiddels is gesloten. Onze ChristenUnie-wethouder in Groningen Inge Jongman heeft zich tijdens haar jaren als raadslid ingezet om deze plek te sluiten. Ze vertelde hoe een bezoek van burgemeester Peter den Oudsten een belangrijk moment was. Hij zag hoe een zwangere vrouw haar lichaam aanbood. Mensonterend vond hij het, en terecht. Daardoor kwam er ruimte voor sluiting en Inge kreeg het voor elkaar dat de sluiting van dit gebied in het nieuwe coalitieakkoord kwam. En juist dan begint de zorg voor deze kwetsbare vrouwen. Want juist dan hebben ze een hoopvol perspectief nodig.”

Ineke: “Wat mij bemoedigd in de strijd tegen mensenhandel is het feit dat ik mag werken met mensen die eerder werden uitgebuit. En met vrouwen die uit de prostitutie zijn gestapt. Dat zij de kracht vinden om zelf een rol te pakken om uitbuiting tegen te gaan, vind ik zo inspirerend. Ik leer het meest van hen.” «

LEES MEER OVER DE NIEUWE WET
OP CHRISTENUNIE.NL/WETSVOORSTEL

‘Blijf mensen zien als slachtoffer. En geloof wat ze zeggen, primair, ga daarvan uit.’

